

2 2017 Kaleidoskop

zpravodaj Východočeského muzea
v Pardubicích

Na zámku září Poklady zbrojnic

Největší skvosty českých a moravských zbrojnic se shromáždily pod jednou střechou Zámku Pardubice

Rytířské zbroje, palné i chladné zbraně, místní i exotické kousky vzácných šlechtických sbírek září od 1. listopadu na výstavě Poklady zbrojnic státních hradů a zámků ve správě Národního památkového ústavu (NPÚ). Velkolepou podívanou připravilo Východočeské muzeum v Pardubicích ve spolupráci s NPÚ a jeho objekty. Zatímco státní hrady a zámky uzavřely na zimu brány, své vzácné artefakty zapůjčily na čtyři měsíce do Pardubic.

„Je to největší výstava v historii muzea. Tři sály naplnilo 400 nejlepších exponátů z celkem 35 objektů Národního památkového ústavu. První část patří perlám renesančních sbírek vysoké aristokracie, druhá se soustředí na výzbroj prostých vojáků a důstojníků 17. až 19. století. Samostatný prostor věnuje výstava i lovcům a zbraním

Renesanční turnajové zbroje ve výstavě Poklady zbrojnic

z Orientu a Dálného východu.“ popsal výstavu ředitel Východočeského muzea Tomáš Libánek.

Počátky sběratelské vášně pro zbraně

Soubory zbraní velké umělecké a historické hodnoty začaly vznikat od 16. století. Přední

evropské šlechtické rody vytvářely sbírky na svých sídlech jako součást reprezentačních a rezidenčních prostor. „Ze společenských a prestižních důvodů si pro vlastní potřebu nechávaly vyrábět zbraně a zbroj ve stejných dílnách v Itálii a Německu jako panovnické dvory.

Technologicky vyspělé, umělecky ušlechtilé a cenově nákladné honosné kusy nechaly vytvářet podle návrhů předních dobových umělců,“ vysvětlil kurátor výstavy Petr Czajkowski z Národního památkového ústavu. Výzdoba zahrnovala ušlechtilé kovy a drahé kameny. Objevily se první případy cíleného sběratelství zbraní a velkou roli začala hrát osobnost původního majitele artefaktu. „Na výstavě je takovým exponátem například jezdecká turnajová zbroj vyrobená kolem roku 1540 v Itálii pro vévodu z Ferrary Alfonza II. d'Este nebo půlzbroy pro pěší turnaj vyrobená kolem roku 1580 patrně v italském Miláně. Exkluzivitu renesanční produkce podtrhují skvostné součásti výzbroje a výstroje gardy saského kurfiřta z doby kolem roku 1600.“

Pokračování na straně 4

Dvacet let otevřeno

Těžko se tomu věří, ale pardubický zámek je pro veřejnost znovu otevřen už 20 let

Památká, plná sbírkových předmětů, úspěšně chátrala od posledních oprav Muzejního spolku ve 30. letech minulého století. V 70. letech se už hlavní zámecká budova dostala do havarijního stavu a expozice

muzea se postupně zavíraly. Sice začaly opravy, ale dočkala se jich jen horní část fasády hlásky a vnější stěna, obrácená k městu. Proč zrovna tyto? Byly vidět od budovy Okresního výboru Komunistické

strany Československa, dnešního Domu hudby, kam jezdili papaláši, tedy představitelé režimu.

Od roku 1990 muzeum provozovalo alespoň dva otevřené

výstavní sály a kanceláře na prvním zámeckém nádvoří, ale unikátní zámecký palác chátral dál.

Pokračování na straně 2

Dvacet let otevřeno

(pokračování ze strany 1)

Zámek a přilehlý park při výstavě tělesné výchovy a sportu v roce 1931

Významná data z historie zámku

1491 pardubické panství a zámek koupil Vilém z Pernštejna

1560 Pernštejnové prodali Pardubice králi

1920 zámek koupen Musejním spolkem

1953 zámek a muzejní sbírky převzal stát

1977 zřízení stropu a uzavření pro veřejnost

1997 otevření části zámku a muzea veřejnosti

2001 vlastníkem zámku se stal Pardubický kraj

2010 zámek vyhlášen Národní kulturní památkou

V roce 1993 tehdejší ředitel muzea František Šebek dosáhl, aby byl zámek k 1. lednu 1994 převeden do správy muzea. Ředitel vzal opravu zámku takřikajíc na svá bedra a snažil se o její nutnosti přesvědčit politiky – od těch místních přes poslance až po ministry a předsedu sněmovny Milana Uhdeho. Všem vysvětloval, že tenhle poklad uprostřed města stojí za to zachránit. Předváděl jim sbírky ohrožené havarijním stavem budovy i unikátní nástěnné malby a architektonické prvky, aby uvěřili, že tenhle neudržovaný zámek je ve skutečnosti klenot.

Do Pardubic začaly proudit státní a soukromé peníze, nedávno vzniklé firmy začaly s opravami. Muzejní pracovníci před postupujícími zedníky stěhovali sbírkové předměty tam, kde se zrovna nestavělo. A pak zase zpátky, aby se mohly opravit další prostory.

Termín otevření zámku byl stanoven na rok 1997 a to se taky povedlo. Dne 24. října byly slavnostně otevřeny rytířské sály (ovšem pouštělo se do nich neoficiálně už o něco dřív), expozici zbraní ve velkém gotickém sále a výstavný Kaňkův sál, kde tehdy zářila výstava pokladů ze sbírek muzea.

Byla to tehdy velká sláva za přítomnosti řady lidí, kteří se o vzkříšení perly Polabí zasloužili. Ale tím se nekončilo. Polovina zámku byla v roce 1997 ještě v havarijním stavu. Stavělo se dál. Otevíraly se další expozice. Po zámeckém paláci přišly na řadu hradby, mostek do hlavního paláce, nádvoří, parkán...

Kdo ví, jestli měli Pernštejnové svůj zámek v takovém pořádku, jako je dnes.

Jan Tetřev
pamětník, historik
VČM

Průčelí zámku v roce 1954

Padající hradby v 60. letech 20. století

Devastace vyvrcholila na konci 70. let, kdy se propadly stropy ve 2. patře

Rekonstrukce v 80. letech probíhala jen pomalu

Slavnostní otevření v říjnu 1997 na malém nádvoří zámku

Tehdejší velvyslanec v Německu Jiří Gruša (vpravo) a ředitel Východočeského muzea František Šebek na slavnostním otevření

ZÁMECKÁ KAVÁRNA

na nádvoří zámku
je od září 2017 znovu
v provozu

Otevírací doba:
úterý až neděle
10.00–20.00 hodin

Zámek Pardubice v nové brožurce

Zámek Pardubice je už dvě desetiletí přístupný jako sídlo Východočeského muzea v Pardubicích a nabízí stálé expozice ze sbírek muzea a Východočeské galerie, krátkodobé výstavy, muzejní akce i akce dalších organizátorů. Přesto mnoho návštěvníků i obyvatel Pardubic při prohlídkách často s údivem zjišťuje, jaký klenot ve městě mají.

Východočeské muzeum v Pardubicích se proto rozhodlo v roce 20. výročí znovuotevření zámku vydat drobnou publikaci, která atraktivním způsobem přiblíží obyvatelům i návštěvníkům Pardubic historii a jedinečnost zámeckého areálu. Knížka při otevření upoutá půvabným trojrozměrným modelem zámku. V několika krátkých čtivých textech

pak přibližuje historii zámku, evropsky unikátní valy a opevnění, monumentální raně renesanční malby, tajemnou Pernštejnskou truhlu i obnovu zámku, který na konci 90. let povstal „jako Fénix z popela“.

**Brožurka je k dostání
v pokladně muzea.**

Na zámku září Poklady zbrojnic

(pokračování ze strany 1)

Vojenská zbroj v obležení návštěvníků výstavy

Rozmanitost zbraní i jejich technologický vývoj

Od zbrojí a chladných zbraní se sbírky postupem doby rozšiřovaly až po palné zbraně ruční i lafetované, různých systémů a provenience. „Původně černo-zlatá přilba morion, zdobená leptanými pásy s rostlinným dekorem a heraldickými symboly saských kurfiřtů, se proto objevila na plakátech výstavy jako jeden z jejích symbolů,“ říká další kurátor výstavy Stanislav Hrbatý z Muzea východních Čech v Hradci Králové.

Poklady zbrojnic v číslech

600 let je nejstaršímu exponátu

400 předmětů se vystavuje

35 hradů a zámků zapůjčilo exponáty

4 měsíce výstava trvá

3 sály zámku výstava zaplnila

Z chladných zbraní je na výstavě k vidění řada šavlí a palašů nebo poprvé zkompletovaný soubor schiavon – mečů s kovanými

koši všech typů – včetně porovnání se skotským mečem zvaným broadsword. Poprvé v republice se představují pistole

i pušky s křesadlovými zámky manufaktur v Duchcově a Verneřově (Wernsdorf), muškety s doutnákovými zámky a další pušky s kolečkovými a křesadlovými zámky. Řadu typů vojenských přileb, čepic a čák doplňují kyrysy, tedy ochranné kryty trupu, a uniformy významných osobností jako byli maršálek Radecký nebo Felix Schwarzenberg. Hned v zámeckém průjezdu návštěvníky vítá dělo z období Napoleona III. a jeden z prvních mechanických kulometů – francouzská mitralleusa z 60. let 19. století.

POKLADY ZBROJNIC

NA ZÁMKU PARDUBICE DO 4. BŘEZNA 2018

OTEVŘENO JE DENNĚ KROMĚ PONDĚLÍ, OD 10.00 DO 18.00 HODIN.

VSTUPNÉ NA VÝSTAVU STOJÍ 100 Kč, SNÍŽENÉ 50 Kč.

Unikátní exponáty

Jediná dochovaná gotická zbroj v ČR

Jeden ze dvou dochovaných gotických prsních plátů na světě

Turnajová zbroj Alfonse II. d'Este

Malovaná zbroj

Černo-zlatá přilba morion saských kurfiřtů

Buquoyská zlacená zbroj

Jeden z prvních mechanických kulometů – francouzská mitrailleusa

Poprvé zkompletovaný soubor mečů schiavon

Kulovnice se „skleněnou“ hlavní

Puška se zahnutou pažbou – Krüppelschaftem

Perkusní čtyřák – čtyřhlavňová zbraň

Rukavice Napoleona I. Bonaparte

Uniforma a šavle maršálka Radeckého

Šavle Mikuláše Zrinského

Samurajská zbroj a soubor japonských mečů

Jediná gotická zbroj v republice je ze zámku Lednice

Samurajská zbroj (Hrubý Rohozec)

Zrinského šavle a turecké přilby v sekci věnované zbraním Orientu

Detail párové pistole s křesadlovým zámkem z Konopiště

Od kuší k zadovkám

V části věnované lovectví zhlédnou návštěvníci vývoj od kuší, které převládaly ještě v 16. století, k palným zbraním. Kromě technicky zajímavých opakovaček a zadovek dostaly prostor některé kuriozity, například kulovnice se „skleněnou“ hlavní. Většina zbraní je bohatě zdobená a u řady z nich se podařilo

zjistit původního vlastníka. Mnohé vyrobili proslulí puškaři zahraničního i českého původu, počínaje puškařem císaře Rudolfa II. Maxmiliánem Wengerelem až po vynikajícího Antonína Vincence Lebedu.

Exotické zbraně z Orientu

Exponáty ze Středního a Blízkého Východu se do šlechtických

sbírek dostávaly jako kořist urozených válečníků z tažení proti Turkům mezi 15. a 17. stoletím. To je nejspíše také případ čepele šavle chorvatského vojévůdce Mikuláše Zrinského, která pochází ze starobylého souboru zbraní na hradě Bitov. Impulsem pro sběratelství bylo také objevování cizokrajných území osobnostmi z řad šlechty.

Proto mohou návštěvníci obdivovat samurajskou zbroj, soubor japonských mečů i samostatných mečových záštít ze zámku Lysice a Hrubý Rohozec.

Akvamanila z Rokytna

Soubor bronzových artefaktů z Rokytna na Pardubicku bezesporu náleží mezi perly archeologické sbírky Východočeského muzea v Pardubicích

Kolekce se skládá z akvamanily, tedy obřadní nádoby na vodu v podobě lvíčka, kadidelnice a schránky na hostie. Soubor našli učitel Adolf Vašák a desátník Josef Jiroutek v roce 1884 při rozvážení písčitého vrchu u Rokytna.

Některé nalezené předměty nesly stopy přepálení, předpokládáme tedy, že objekt, z něhož nálezy pochází, zřejmě shořel. Liturgické předměty, které se v něm nacházely, mohly být původně v držení slavného benediktinského kláštera Opatovicích nad Labem nebo cisteriáckého v Sezemicích, oba tyto kláštery vypálili husité v roce 1421.

Co je to akvamanila?

Z celého souboru vyniká právě akvamanila. Tento typ nádoby,

vyráběný z bronzu, stříbra a později i keramiky, byl oblíbený především ve středověku. Od 12. století akvamanily používalo kněžstvo při obřadném umývání rukou při mši. Ve 14. století bychom je našli i u šlechtických sídel jako nádoby na oplachování rukou při hostině. Když se akvamanily začaly vyrábět z keramiky, rozšířily se také mezi širší společenské vrstvy.

Homolovitý kopec dnes již neexistuje. Byl úplně rozvezen a na jeho místě stojí rodinné domy. Tři vzácné bronzové exponáty jsou nyní v péči konzervátorů Východočeského muzea. Návštěvníci je tedy spatří až v roce 2020 na výstavě věnované gotickému a raně renesančnímu umění ve východních Čechách v Muzeu

Okolnosti nálezů

„Od dávných dob byl písek z míst těchto odvážen, takže na velikosti kopce rok od roku ubývalo. Vypravuje se, že při odvážení písku přišlo se na mnoho rozmanitých věcí kovových a hliněných, které asi původ svůj ve středověku měly. Na jaře r. 1884 přišlo se při odvážení písku na veliké množství zuhelnatělého žita, ovsa a hrachu. Nález tento byl pohnutkou k dalšímu hledání. Kopání ujal se zdejší mladší učitel p. Adolf Vašák s c. k. desátníkem hřebčí stanice zdejší Josefem Jiroutkem. Po vykopání jámy 4 m hluboké našli množství cihel, vypálených kusů hlíny a rozličných škar. Druhého dne našli pod touto vrstvou následující starožitnosti: Úplně zachovalou nádobu bronzovou mající podobu lvíčka s koňskými nohama v délce 3 ½ dm. Nádoba tato byla velmi

uměle provedena, dále nalezena nádoba mající podobu kadidelnice a pouzdro.“

„Když konečně více nenalezáno, ustalo se v kopání a jámy se zasypaly. Výše jmenované starožitnosti uloženy jsou v Pardubickém muzeu městském.“

Kronika rokytenské školy, 1885 (podle K. Formana a kol.)

východních Čech v Hradci Králové. Poté zaujme čestné místo i mezi exponáty Východočeského muzea v Pardubicích, které ji má od počátku ve sbírkách.

Jan Jílek
archeolog

Umění mezi uměním

Obrazy Jana Exnara ve stálé expozici skla na pardubickém zámku

Stěny stálé expozice skla na pardubickém zámku ožily výrazně barevnými obrazy. Chceme zde totiž představovat i další výtvarné aktivity významných umělců, kteří pracují především se sklem. V současnosti je zde možné shlédnout více než třicet pláten Jana Exnara.

Charakteristickým rysem autorovy sklářské tvorby je jednoduchost

broušených tvarů, které mají navozovat vnímání klidu a harmonie. V posledních letech vznikají však i práce, jejichž povrch je brutálně rozbrázděný, okraje jsou jakoby roztržštěné či skrze tvary procházejí dramaticky hrotilé průrvy. Klid je vystřídán pocitem napětí.

Exnarovy obrazy jsou výrazné a nepřehlédnutelné. Tvoří se

sklářskou tvorbou nedělitelný celek, protože většina z nich v sobě nese zárodek budoucí skleněné plastiky. Z potměšilého pozadí vystupují na plátně tvary, na kterých si umělec ověřuje jejich monumentální vyznění a naznačuje také světelnou a barevnou působivost. Obrazy navazují na desítky jednoduchých přípravných tušových kreseb a jsou východiskem pro zhotovení

dřevěných či sádrových modelů konečných skleněných plastik.

Exnar však v malbě rozvíjí i jinou polohu, ve které se inspirovuje emotivními prožitky přírodních prvků a jevů z cest po krajinách. Na těchto obrazech volí vysokou míru stylizace tvarů a výraznou barevnost. Prudká barevná gesta štětcem či špachtlí na plátněch Jana

Ostružiník, těší mě

Ostružiníky každý jistě pozná – trnité keře s vícečetnými opadavými listy a lahodnými plody z drobných peckoviček, která tvoří šťavnatá souplodí. Málokdo však ví, jak druhově bohatá je tato skupina rostlin.

Jen na území České republiky roste více než 130 druhů ostružiníků a na všech kontinentech (kromě Antarktidy) to může být i více než 1200 druhů! Ani jedno z těchto čísel není konečné, i u nás se popisují stále nové a nové druhy.

Avantýry ostružiníku

Proč tomu tak je? Ostružiníky patří mezi takzvané apomikty. Toto záhadné slovo značí, že při určování ostružiníků vstávají botanikům vlasy hrůzou na hlavě a velkou část z nich nelze vůbec označit druhovým názvem. U spousty druhů rodu *Rubus* (jak se ostružiníky latinsky jmenují) totiž nefungují ve škole vyučovaná pravidla o tom, že je třeba samčí a samičí rostliny téhož druhu, aby dali vzniknout novému potomkovi. Řada ostružiníků ke svému množení partnera vůbec nepotřebuje a rozmnožují se nepohlavní cestou. Někdy si však část své sexuality uchovávají a tu a tam se nebrání milostným avantýrám s okolo rostoucími ostružiníky. Bez ohledu na jejich druhovou příslušnost se s nimi ochotně kříží a dávají vzniknout zcela novým uni-

Ostružiník skalní ze sbírky L. Palka

kátním jedincům, ze kterých se může vyvinout i nový druh.

Vášeň pro ostružiníky

Navíc velmi citlivě reagují na měnící se podmínky prostředí a přizpůsobují jim svůj vzhled. Výsledkem jsou tisíce různých typů a linií, které vznikají a zase zanikají. V této změnit se dokáže zorientovat jen několik málo odborníků, říkají si batologové. Jedním z takových býval Ladislav Palek. Pocházel z Plzně a pracoval jako chemik-analytik v Praze. Ostružiníky však byly jeho vášní.

Za svůj botanický život vytvořil úctyhodnou sbírku čítající přes 5 000 kusů herbářových položek „Rubusů“. Přestože i Národní muzeum mělo zájem o jeho herbář a nabídlo atraktivní výkupní cenu, Palek odolal a svou cennou sbírku ostružiníků, spolu s dalšími pěti tisíci kusy herbářových položek, v roce 1984 odprodal Východočeskému muzeu za cenu 3,50 Kčs za kus.

O několik málo let později Ladislav Palek zemřel a jednou z jeho posledních žádostí bylo věnovat zbylou část svého herbáře do pardubického muzea. Od roku 1991 je ve Východočeském muzeu v Pardubicích uloženo celkem přes 13 000 položek tohoto jedinečného znalce naší květeny. Palkův herbář je (stejně jako celá botanická sbírka) po dohodě s kurátorem přístupný badatelům z řad odborné i laické veřejnosti.

Lenka Šafářová
botanička

Exnara tvoří na výstavách výborné doplnění jeho skleněných plastik. O tom se můžeme přesvědčit v případě několika skleněných děl, která jsou součástí muzejní sbírky. Tyto práce zaujímají významné místo ve stálé expozici i v celém kontextu moderní české ateliérové sklářské tvorby.

Ivo Křen
historik umění

Program VČM

prosinec 2017 – červen 2018

VÝSTAVY

Do 4. 3. 2018

Poklady zbrojnic

Do 29. 4. 2018

Obrazy Jana Exnara

Do 6. 5. 2018

Čarokraj - fotografie

Tomáše Kubelky

Od 16. 3. do 23. 9. 2018

Včely ze všech ú(h)lů

Od 30. 3. do 19. 8. 2018

Orchideje České republiky

Od 12. 4. 2018 do 19. 8. 2018

Od stříbrného českého tolaru k americkému dolaru

AKCE

9. 12. 2017 **Sladké Vánoce**

11. 12. 2017 **Duchovní život u amazonských indiánů**

- beseda s Mnislavem Zeleným

17. 12. 2017 **Adventní koncert Barocco sempre giovane**

24. 12. 2017 **Štědrovečerní muzejní noc**

6. 1. 2018 **Tříkrálová občůzka** folklórního souboru Baldrián

6. 1. 2018 **Tříkrálový koncert** sborů Pernštýn – Ludmila – Suk

25. 3. 2018 **Velikonoce** na zámku v Pardubicích

27. 3. 2018 **Noc mladých výzkumníků**

8. 5. 2018 **Slavnosti perníku**

27. 5. 2018 **Zámkohraní** aneb krásný dětský den

8. 6. 2018 **Pardubická muzejní noc**

PŘEDNÁŠKY

Od 4. 1. 2017 do 29. 4. 2017

Přírodovědé a cestopisné přednášky

Březen 2018 **Archeologické přednášky**

Duben 2018 **Počátky moderní architektury v Pardubicích**

Změna programu vyhrazena.
Více na www.vcm.cz

Zlatá přilba stará 85 let nový kousek do sbírek muzea

Zlatá přilba je drahocenná trofej, po které touží nejen závodníci na rychlých strojích, ale také milovníci plochodrážní historie. Není snadné ji vyhrát, ani ji od vítězů koupit.

Pohled na závodíště

Východočeské muzeum v Pardubicích získalo letos v červenci za finanční podpory Pardubického kraje zlatou přilbu, trofej z IV. ročníku stejnojmenného plochodrážního závodu, jehož tradice sahá až do roku 1929.

Tento závod patří nejen k nejstarším, ale zároveň k nejtěžším v Evropě. Do roku 1963 se jezdil na travnaté ploché dráze pardubického závodíště. Čtvrtý ročník, z kterého pochází tato trofej, se uskutečnil 25. září 1932 a jeho vítězem se stal rakouský závodník Hans Mayer. Jaký byl vlastně tehdy jeho průběh?

Závod se konal za slunečného počasí a účasti více než 70 tisíc diváků. Startovalo v něm 58 jezdců z 12 zemí. Jel se na deset kol s takzvaným letným startem a skládal se z klasifikačních vylučovacích jízd a finále. Oproti předešlým ročníkům byla zrušena kategorie motocyklů nad 500 cm³ a nově zavedena kategorie do 175 cm³. Pro lepší přehled se začali závodníci rozlišovat podle státní příslušnosti trikolórou na rukávu, domácí nosili zelený pásek. Z českých závodníků se zúčastnili například František Juhan, Václav Liška, Otto Zukal, Ladislav Nerad a další.

Pardubák Herrmann jel na Grizzlym

Zastoupení zde měly i Pardubice – zdejší závodník Zdeněk Herrmann startoval v kategorii do 350 cm³ na motocyklu značky Grizzly. Jednalo se o výrobek pardubické firmy JMP – Josef Matyáš a Ladislav Polák, který byl pro účel závodu speciálně upraven. Do finále

nastoupilo deset jezdců, z toho jediný Čech – František Brand.

Vítěz Hans Mayer

Trofej zamířila do Rakouska
V silné mezinárodní konkurenci ale Češi tentokrát neprorazili. František Brand závod nedokončil kvůli defektu svíčky. Neuspěli ani jezdci týmu Jawa v čele s konstruktérem Georgem Pattchetem, který se na tomto závodu prvně představil. Zvítězil Hans Mayer z Rakouska na nejslabším stroji v historii DKW 175 cm³ s časem 14 minut 14,2 sekundy. Druhý dojel Hans Winkler z Německa, třetí Antun Štrban z Jugoslávie.

K závodu organizátoři vypsalí i cílovou jízdu, které se zúčastnilo 280 jezdců ze všech koutů republiky – od Chebu až po Užhorod. Pro návštěvníky byl z Prahy do Pardubic dokonce vypraven zvláštní vlak.

Zajímavé byly finanční odměny – vítěz kromě trofeje zlaté přilby obdržel odměnu ve výši 25 000 korun, kterou věnovalo město Pardubice, druhý závodník získal od Východočeského auto-klubu 10 000 korun a třetí 5 000 korun.

Přilba od Čeňka Lejhance se vrátila do Pardubic

Zlatou přilbu pro vítěze tehdy vyrobil pardubický klenotník Čeněk Lejhanec, který tyto trofeje vyráběl až do začátku padesátých let. Její korpus je stříbrný, galvanicky pozlacený, na spodním obvodu s antickým motivem vavřínové ratolesti. Na čelní straně je nápis „Zlatá přilba RČS“ a číslice IV., posázená brilianty. Dochovala se v původní etuji.

Její osudy, než se ocitla v muzejních sbírkách, přesně neznáme. Východočeskému muzeu v Pardubicích ji nabídl k prodeji nadšený veteránista a sběratel Petr Zeman z Prahy, který ji zakoupil od rakouského starožitníka. Šťastným řízením osudu tak doputovala po pětadesáti letech zpět do Pardubic.

Věra Doležalová
historička

Autoři textů: Věra Doležalová, Jan Jílek, Ivo Křen, Tomáš Libánek, Kateřina Procházková Skůpová, Lenka Šafařová, Jan Tetřev | Fotografie: Luděk Vojtěchovský, Ivo Křen, Tomáš Kubelka, archiv VČM | Grafická úprava a sazba: Ivo Křen, Petr Scháněl | Vydává Východočeské muzeum v Pardubicích, Zámek 2, 530 02 Pardubice, IČO 14450542 Vychází dvakrát ročně, vydáno 1. 12. 2017, MK ČR E 22709, náklad 2 000 kusů

Zřizovatelem
Východočeského muzea
je Pardubický kraj

VÝCHODOČESKÉ
MUZEUM
V PARDUBICÍCH

Zámek
Pardubice

Otevřeno celoročně
denně od 10 do 18 h mimo pondělí.
Bezbariérový vstup.

www.vcm.cz